

GAZETA TRANSILVANIEI

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 - cor.
Pe 6 luni 12 - "
Pe 3 luni 6 - "
Pe o lună 2.50 cor. Numărul 10 ba. r.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Proprietar: Tip. A. Mureşianu: Branicea & Comp.
Redactor responsabil: Ioan Făgărăşan.

Redacţia şi administraţia: Strada Prundului Nr. 15.

Inseratele se primesc la administraţie.

Preţul după tarif şi învoială. — Manuscrisele nu se înapoiază.

Antanta — pacostea Românismului.

Braşov, 14 Martie v. 1917.

La 1 August 1913 Mitropolitul Vasile Mangra a spus corespondentului ziarului „Az Est” următoarele cuvinte caracteristice:

„Nu cred că România s'ar lăsa să fie târâtă ca să ia armele împotriva noastră. Aceasta este ceva imposibil şi de necrezut, căci şi în cazul cel mai bun nu ar putea fi vorba decât de un succes momentan, dar şi acesta este cu totul îndoielnic. România ar trebui să se gândească la ce se va întâmpla cu ea la marea răfuială în timpul tratativelor de pace.

„Este ferma mea convingere, că politicienii cuminţi ai României vor cumpăni cu toată seriozitatea situaţiunea şi nu vor duce ţara lor la o catastrofă sigură.

„Nu este exclus, ba chiar foarte probabil, că România la tratativele de pace să aibă aceiaşi soartă ca la 1877/8, după războiul ruso-turc, când Ruşii le-au răpit Basarabia, deşi Românii la Plevna au scăpat armata rusă dela o pieire sigură.

„Aceasta nu trebuie să o uite niciodată aceia, cari conduc destinele României.”

Credinţa aceasta neclintită a avut-o fiecare Român adevărat şi eu durere de inimă pentru soartea Românismului întreg, afară de suferinţele vândute şi nesocotite şi răstăcite, cari au înscenat şi condus compania de intrare în acţiune. Peatra odată pornită, se vede, că n'a mai fost cu putinţă să fie oprită şi acum abia se întrevăd roadele dezastruoase ale acestui pas fatal.

După ce mâna nenorocită a Antantei a dus la peire Belgia, Serbia, Muntenegru, Albania şi sugrumă pe Grecia, a urmat România ca ultima victimă directă, iar acum revoluţiunea rusească ameninţă să destrame imperiul ţanilor, care le-a ajutat atât de mult scopurilor perfide ale Angliei, şi poftei de revanşă a Franciei, trădării şi poftei de cucerire a Italiei, ca să comită cea mai barbară crimă încontra omenimei şi civilizaţiunii. Ce va urma pentru aliaţii ceilalţi ai Antantei, puţin ne priveşte. Ne doare însă de soartea croită Românismului din toate părţile.

Este lucru cunoscut, că armata sârbească a avut diviziuni lutregii româneşti din valea Timocului. Aceste diviziuni azi nu mai există, întoarnă precum crâncenul războiu va fi bătut şi ţinuturile româneşti din Serbia. Soartea Românilor din Macedonia nu poate fi de învidiat sub nici un raport, după atâtea hărţuiri urmate tocmai pentru posesiunea acestor teritorii dela anul 1912 şi până în ziua de astăzi.

„Mândra Bucovina, vesela grădină”, a fost copleşită în trei rânduri de oardele barbare ruseşti, împrestritate cu seminţile aziatice semisălbatică. Comitetele de graniţă ale Ardealului şi unele din Ungaria atinse de invazia perfidă românească au ajuns într-o stare de plâns şi sunt în mare parte cu populaţiune deasă românească, iar

în urma acestei trădări perfide mai mult ca două din trei părţi ale teritoriului României sunt în mâinile vitezelor armate ale puterilor centrale aliate şi ale Bulgarilor. Ce însemnează războiul şi ocupaţiunea, poate să spună numai acela, care a avut ocaziunea să treacă prin ţinuturi ocupate de duşmani. Iar ceea ce a mai rămas din ţara românească neocupată, a fost invadat de armatele ruseşti şi sunt şi acum în mâinile lor. O mare parte din aceste ţinuturi sunt copleşite de refugiaţi din toate părţile ţării şi din alte ţinuturi evacuate. Ce va fi prin Basarabia, numai bunul Dumnezeu poate să ştie.

Meditând cineva mai serios asupra acestor nenorociri, trebuie să-i plângă înima de mila părăsitului popor românesc din toate părţile, pentru care nu se vede niciăcieri o rază de speranţă binefăcătoare. Păcat greu şi grea urgie a căzut pe capul acestui neam şi vina la toate o poartă perfidia Antantei în frunte cu Anglia, pe care de sigur o va ajunge blestemul acestui popor sărăcit şi decimat, care are credinţa că: „Blestemul dela săraci nu cade pe copaci.”

În acelaşi timp ne refacem în închipuire tabloul surăzător al situaţiunii, dacă România s'ar fi aliat la puterile centrale, cum fi dicta mintea sănătoasă şi interesele ei de viaţă. Românii din Serbia şi Macedonia natural, că nu puteau fi mântuiţi, pentru că din nenorocire acolo s'a găsit cuibul răului. Tot asemenea Basarabienii nu puteau fi scutiţi de suferinţele, ce trebuie să le îndure în armatele ruseşti, unde înşelătoriile şi defraudările sunt la ordinea zilei şi totdeauna în paguba şi spre suferinţa soldaţilor şi oamenilor de rând.

Putea fi însă salvată Bucovina de orgiile ruseşti în cursul repeţitei ocupări şi puteau fi cruţate comitetele ardelenegre şi ungare de ruina împreună cu evacuarea, cu invaziunea şi cu izgonirea de către armatele noastre a duşmanilor fără de inimă. Şi preste toate acestea putea fi salvată România însăşi de lovitura de graţie meritată prin perfidia şi nesocotinţa capului statului şi bărbatilor ei politici venali şi uşuratici. Astăzi putem zice, că două din trei părţi ale neamului românesc se luptă cu chinuri de moarte, cu suferinţe materiale şi morale, pe care secolii întregi nu le vor putea pune la loc după cuviinţă. Precând aliaţii puterilor Centrale au putut da o probă de viaţă şi de vigoare, cum nimeni nu şi-o putea închipui după aprigul războiu balcanic, pe atunci micile aliate ale Antantei au fost lăuate pradă valorilor furtunoase ale războiului, ba chiar ademenite prin promisiuni şi seduceri să între în foc şi intrate odată, au fost lăsate la voia sortii. Singura parte a Românismului cruţată de războiu a fost aceea, care este situată mai înăuntrul Ungariei şi Ardealului, dar şi aceasta ferită numai de pierderi materiale directe, căci pierderea morală şi la ea este identică cu a celorlalţi.

Cu totul altcum se înfăţişă situaţiunea — suntem absolut siguri — dacă România rămânea neutrală sau mai bine zis dacă se asocia la puterile Monarchiei noastre, în rândurile cărora luptă multe sute de mii de Români cu vitejie strămoşască atât de des probată. Mai întâiu România însăş nu ajungea în starea deplorabilă, în care se sbate azi. Poporul rămânea nedecimat, respectat şi admirat ca un element de ordine şi de cultură la uşa Orientului. Creditul statului creştea, vaza dinastiei nu era înegrită de cea mai urâtă pată a nerecunoştiinţei şi trădării aliatului prin sperjuriu. Prin mijlocirea ei putea spera întreg Românismul de pretutindeni respectul cuvenit şi ocrotirea neştirbită a intereselor sale juste, ba chiar şi oarecare bunăvoinţă. Aşa însă umbra aruncată de fapta urâtă a României — ori cât am căuta să ne apărăm — se întinde măcar şi numai în închipuire şi asupra noastră a tuturor Românilor şi ne face viaţa mai amară, chinul şi durerea şi mai cumplită. Pe câtă vreme în acel caz îmbucurător puteam conta şi la justă recunoaştere a serviciilor

preţioase aduse, astăzi riscăm să se tragă cu buretele peste toate jertfele noastre de avere şi de sânge, căci nimeni nu ne poate lua apărarea. Şi dacă n'am avea a face cu conducători politici luminaţi şi conduşi de adevărate sentimente omenşti, care să ştie face deosebirea între faptele noastre şi ale lor, ar trebui să desपरăm cu desăvârşire de ziua de mâine.

Se poate însă, că şi această mare nenorocire să-şi aibă partea ei bună pentru viitor. Doar odată neamul românesc se va deştepta din beţia de sentimente nereale şi va recunoaşte, că singura pavăză a existenţei lui viitoare este Monarchia austro-ungară tare, înfloritoare şi sprijinită de puternicul ei aliat, de Imperiul german, iar înclinaţiunile către barbaria rusească, către frivolitatea franceză, fanfaronada italiană şi perfidia şi lâcomia engleză, fi pregătesc peirea sigură.

Chestia română în Camera ungară.

Discursul deputatului Dr. Carol Schmidt din 24 Februarie 1917.

— Urmare şi fine. —

Acest principiu îl acceptează şi § 1471 al proiectului pentru un drept civil general ungar. Prin urmare noi n'am crea nimic nou. Dar eu totuşi aş ţine necesar să se exprime acest principiu expres, deoarece principiul responsabilităţii solidară după comune încă nu există până acum şi noi am usura mult munca judecătorului, dacă acesta ar şti, că aceasta este şi părerea oficială. Aceasta e necesar şi din acel motiv, că în dispoziţiunile legale de până acum era în această privinţă condiţiunea prealabilă, ca respectiv să fie mai întâiu traşi la răspundere penală şi delictul să fi fost satorit. Am temerea, că dacă am îngrămădi toate aceste cazuri — căci în toată Transilvania vor fi poate 30—40000 — deodată pe capul judecătorilor din Transilvania, va fi foarte cu anevoie să le rezolve. Pentru a uşura judecătoriiile ordinare, ar fi recomandabil să se delege judecătorii ad hoc, care ar avea să meargă din comună în comună. În acest tribunal ar trebui delegat un judecător ordinar, apoi un membru al comitatului şi în sfârşit şi un membru ales. În modul acesta am putea cruţa judecătoriiilor multă muncă.

Ca încheiere a expunerilor mele voesc să trec pe scurt la o altă chestiune, adică la chestiunea întoarcerii dezertorilor şi trădătorilor de patrie trecuţi în România. Acum după ce visul unei Daco-României, unei Românie mari, s'a nimerit, năzuinţa acestor elemente va fi să se reîntoarcă pe cât va fi cu putinţă în Ungaria. Acest lucru nu zic, că trebuie să-l împedecăm cu orice preţ, dar cel puţin să-l îngreunăm. Împedeca nu-l putem, pentru că sunt cetăţenii noştri şi dacă îşi fac pedeapsa, trebuie, să-i primim iarăş. Putem face însă un lucru, adică să purcedem atât de strict faţă de dânsii, încât să le treacă pofta de a se mai întoarce. Spre acest scop rog guvernul să ia dispoziţiuni în această privinţă, ca ei să nu se poată înapoia fără cercetare. După cât ştiu eu, s'au înapoiat deja la 5000 de astfel de Români, din nenorocire. Este posibil ca între aceşti 5000 să nu fie şi oameni luaţi cu sila şi este cu putinţă, ca Românii să fi luat cu sine şi Români din Ungaria cu puterea. Dar majoritatea sunt de sigur de aceia, cari au trecut dincolo din voinţă proprie. Prin urmare în viitor trebuie să se facă cercetare nu numai în privinţa celor ce se reînapoiază, ci şi în privinţa celor ce s'au reînapoiat deja.

Onorată Cameră! Chestiunea românească a apăsât în deceniile din urmă ca un vis greu asupra Transilvaniei şi Ungariei. Acum a sosit poate momentul, ca să scăpăm de acest vis greu. Şi poate vom avea de a le mul-

tre, în rândurile cărora luptă multe sute de mii de Români cu vitejie strămoşască atât de des probată. Mai întâiu România însăş nu ajungea în starea deplorabilă, în care se sbate azi. Poporul rămânea nedecimat, respectat şi admirat ca un element de ordine şi de cultură la uşa Orientului. Creditul statului creştea, vaza dinastiei nu era înegrită de cea mai urâtă pată a nerecunoştiinţei şi trădării aliatului prin sperjuriu. Prin mijlocirea ei putea spera întreg Românismul de pretutindeni respectul cuvenit şi ocrotirea neştirbită a intereselor sale juste, ba chiar şi oarecare bunăvoinţă. Aşa însă umbra aruncată de fapta urâtă a României — ori cât am căuta să ne apărăm — se întinde măcar şi numai în închipuire şi asupra noastră a tuturor Românilor şi ne face viaţa mai amară, chinul şi durerea şi mai cumplită. Pe câtă vreme în acel caz îmbucurător puteam conta şi la justă recunoaştere a serviciilor

preţioase aduse, astăzi riscăm să se tragă cu buretele peste toate jertfele noastre de avere şi de sânge, căci nimeni nu ne poate lua apărarea. Şi dacă n'am avea a face cu conducători politici luminaţi şi conduşi de adevărate sentimente omenşti, care să ştie face deosebirea între faptele noastre şi ale lor, ar trebui să desपरăm cu desăvârşire de ziua de mâine.

Se poate însă, că şi această mare nenorocire să-şi aibă partea ei bună pentru viitor. Doar odată neamul românesc se va deştepta din beţia de sentimente nereale şi va recunoaşte, că singura pavăză a existenţei lui viitoare este Monarchia austro-ungară tare, înfloritoare şi sprijinită de puternicul ei aliat, de Imperiul german, iar înclinaţiunile către barbaria rusească, către frivolitatea franceză, fanfaronada italiană şi perfidia şi lâcomia engleză, fi pregătesc peirea sigură.

ţami acelor conducători politici români, cari au fost conviaşi de atâtea orbire încât au intrat în rândurile duşmanilor noştri şi ne-au făcut cu putinţă prin aceasta rezolvarea acestei chestiuni. La tot cazul chestiunea trebuie rezolvată cu înţelepciune şi cu prudenţă şi în această privinţă sunt de acord perfect cu vorbirea de eri a domnului deputat Beck. În unele privinţe trebuie să li se dea anumite libertăţi, dar aceia, cari şi-au trădat patria, cari prin fugă s'au sustras dela serviciul militar, trebuiesc pedepsiţi cu stricteţea draconică.

Am încrederea, că guvernul va face acest lucru şi în această speranţă iau la cunoştiinţă raportul.”

Gravaminele invocate şi afirmaţiunile subiective din discursul acesta oferă un material bogat de analiză şi suntem siguri, că critica obiectivă şi faptele dovedite vor răsturna rând pe rând multe din aserţiunile lui. Nu este momentul acum să facem acest lucru în publicistică, ci ne-am mulţumit cu punerea în faţa lui a discursului deputatului Dr. Siegescu, care încă are nevoie de unele întregiri şi specificări mai mult ori mai puţin indispensabile. Şi acest lucru însă îl lăşăm în sarcina problemelor viitoare, purcedând din principiele exprimate de domnul ministru preşedinte, că atmosfera este destul de încărcată cu primejdii mai ameninţătoare, cari trebuiesc acum înălţurate, în loc să ne încercăm la discuţii infructuoase şi menite a mai irita spiritele şi aşa destul de agitate.

Discursul dep. Dr. Iosif Siegescu.

— Urmare şi fine. —

Pe baza unor mutre de cafeana să se acuze un neam întreg?

D. deputat Schmit a mai amintit — să mi se ierte, că plictisesc On. Cameră, (Voci: să auzim!), că ştie din isvor militar, că în România sunt vre-o 20.000 de dezertori români şi că nici numărul trădătorilor de patrie trecuţi în România nu este mic şi a invitat autorităţile, ca pe aceştia să-i trateze în modul cel mai draconic, cum s'a întâmplat la timpul său cu sârbii. Eu nu trag la îndoială autenticitatea acestui isvor militar. Aşi regreta mult, dacă în adevăr ar fi aşa de mare numărul acelor, cari poate nu cu toţi din lipsa de patriotism, ci poate mai mult din laşitate, de frica serviciului militar, au dezertat în România (Voci în dreapta: Aşa şi este!). Da primesc şi aceia că numărul acestora se evaluează la 20.000 pe baza unor date exacte statistice. Însă oare se poate, ca din purtare alor 20.000 de fugari să se tragă concluzia asupra nepatriotismului celor 3 milioane de români, cari n'au nici în clin nici în mână cu dezertori?

Ioan Maza: Au fost asentări im-

Iosif Siegescu: Se poate însă, că acest isvor militar, este tot aşa ca şi observaţia aşa numită spirituală a aceluiaş braşovean — d. deputat Carol Schmidt a numit-o aşa, — că el nici nu trebuie să citească ziare, el n'are decât să observe societatea românească dela masa vecină şi dacă Românii au faţă acra, atunci treburile noastre stau bine pe câmpul de luptă.

Zoltan Ugron: Aşa a fost (Mişcarea la dreapta.)

Preşed.: Cer linişte, d-lor deputaţi.

Iosif Siegescu: Oare este cu putinţă să se tragă concluzii pe o astfel de bază în chestiuni delicate atât de însemnate, cari ating o naţionalitate întreagă? Oare nu se gândeşte d. deputat Schmidt, ce răni adânci tale astfel în sufletul celor nevinovaţi? Pe baza unor mutre de cafeana (Iaritate în dreapta) nu se poate trage conecşiune asupra felului de simţire şi gândire al unei naţionalităţi, care numără mai multe milioane. (Voci în dreapta: Aşa este, aşa este!) Nu trebuie să le atragem atenţia autorităţilor. Fie convins d. dep. Schmidt, că cei vinovaţi şi vor primi pedeapsa, dar să-şi primească pedeapsa meritată. Fie convins d. deputat, — cel puţin aşa este convingerea mea, — că cu această vorbire a sa — nu a făcut serviciu poporului săşesc. D-sa, ca deputat sas, trebuie să fie cu mare băgare de seamă, ce spune, deşi sunt convins, că Românii din patrie nu vor urma logica lui, şi vor conchide din vorbirea sa, că toţi Saşii cugetă ca dânsul, pentru că nu-i just asta.

Saşi şi Românii.

Oare ce ar zice d. dep. Schmidt, despre sentimentul meu de dreptate, dacă aş primi eu aici logica lui şi aş zice, că cu sentimente nepatriotice — să zicem — saşii ardeleni, fiindcă în fiecare an se găsec între dânsii câţiva ziarişti, răstăciţi cari ridică în foile germane acuzaţiile cele mai imposibile în contra naţiunii maghiare.

Ministru preşedinte contele Ştefan Tisza (întrerupând): Aici sunt d-nii Brandsch şi compania.

Dep. dr. Iosif Siegescu: În interesul consolidării viitoare, cred, că nu este oportunitate şi nu este acum timpul, ca între diferitele naţionalităţi, să se stabilească mai ales de către un deputat sas diferite grade în chestia patriotismului, pentru că dacă am analiza în detaliu criteriile acestei scale, în ce priveşte manifestarea alipirei faţă de maghiarime, în ce priveşte învăţarea limbii maghiare în şcoli şi în ceia ce priveşte întrebuişterea numirilor de localităţi fără să mă extind şi asupra altor cazuri — judecătorul drept şi obiectiv, nu, va pune în această scală pe români în urma saşilor.

Românii nu cer privilegii, ci drepturi egale

Sunt foarte recunoscător d-lui dep. Schmidt (Voci: să auzim) că dânsul e grozav de generos, faţă de românii, şi zice, dar numai aşa de sus, că după război e aplicat să dea Românilor din patrie, anumite privilegii, anumite libertăţi. Românii din patrie nu cer din această generositate a d-lui Schmidt, pentru că românii din patrie îşi fac datoria şi acasă şi pe câmpul de luptă, şi-au făcut-o şi până acum şi şi-o vor face şi în viitor în cel mai înalt grad, dar fireşte tot nu-i pentru aceia, ca prin această purtare patriotică a lui, să stoarcă pentru sine privilegii. (Aprobări în dreapta). Românii din patrie nici după război nu vor cere pe seama lor alte privilegii, decât acelea pe cari scutul legilor le asigură fiecărui cetăţean ungar. (Aprobări generale). Doar românii şi-au manifestat mai bine felul lor de a simţi şi de a gândi, acum 14 zile, când conform răspunsului dat preşedintelui Statelor Unite din partea guvernului statelor ententiste, duşmanii noştri, precum binevoii a şti, au declarat că scopul lor este eliberarea de sub domnia străină a diferitelor naţionalităţi, şi astfel în're ele şi a Românilor. Prin aceasta, duşmanii noştri precum se vede, au atentat deade dreptul la integritatea patriei noastre. Reprezentanţii bisericeşti şi lumesti ai Românilor din patrie au respins în numele românilor din patrie în modul cel mai categoric acum 14 zile, afirmaţia ca fiind sub stăpânire străină, (Aprobări în dreapta), căci au zis: „Noi

Românii suntem cetățeni liberi și egal în dreptăți ai patriei ungare.

La 14 zile după declarația pe care lămură Românilor cu însuflețire a prezentat d-lui ministru președinte, pentru ca să aducă la cunoștință Majestății Sale, ca iocană a sentimentelor tuturor Românilor, zic, cu 14 sau cu 10 zile după această apoteoză, ca să mă exprim așa, — Carol Schmidt, a spus în parlamentul țării următoarele:

„Convingerea mea este ca visul cel mai intim și cel mai dulce al majorității covârșitoare a Românilor, înainte ca și în decursul războiului, a fost ca Ardealul să se unească odată cu România.”

Un atac mai aspru și mai nedrept decât acesta, la adresa Românilor din Ungaria, nu s'a auzit încă în această cameră. D. deputat Schmidt nu va dovedi nici odată la lumina istoriei ceia ce susține, că adică visul cel mai dulce al majorității covârșitoare din patrie a Românilor, ar fi fost, ca Ardealul să se alăture de România. Eu protestez, în numele Românilor din patrie, în modul cel mai categoric în contra acestei afirmații, care nu corespunde faptelor istorice. (Aprobări în dreapta).

Lăsați suspiciunile și generalizările la adresa poporului român
Totalitatea Românilor din patrie n'a hrănit nici odată tendințe iredentiste. Goga și Lucaciu, în tocmă ca și Lutz Korodi, nu sunt iredentiști, ci trădători ordinari de patrie, și din cauza purtării trădătoare de patrie a doi trei sau mai mulți indivizi, nu poate fi infierată cu peceata trădării de patrie majoritatea unei naționalități de trei milioane, ai cărei sîni în număr de peste jumătate de

milion, singerează pentru patrie. Nu este lucru demn, ca o astfel de acuză izvorită dintr-o preocupare fără măsură să răsună în parlamentul țării.

Românii din patrie stau deja de mult, cu mult mai presus, decât să poată fi ațînși prin astfel de suspiciuni și generalizări neîntemeiate.

Dar declar încă odată, că d. deputat Schmidt prin astfel de declarațiuni nu face serviciu poporului săses. Iar scopul, ca pe noi să ne îngrească. Înaintea maghiarilor, nu știu ce intenție, nu-l va ajunge, căci după război, bilanțul final al patriotismului nu-i vor stabili observările spirituale de cafeana ale prietenului sas al d-lui Schmidt, ci numărul soldaților, cari au luptat pe front, purtarea lor eroică și statistica eroilor căzuți, a celor invalizi, a văduvelor și orfanilor, (Aprobări în dreapta). Din toate acestea, îmi închei vorbirea, cu dorința să ne silim cu toții, ca să înlăturăm aceste așa numite neînțelegeri familiare. Iar pe guvernul rog cu toată energia, să lovească în modul cel mai aspru pe trădătorii de patrie, (Aprobări), da tot odată să caute să apere pe Români, cari îndeplinesc datoria patriotică, față de eventualele atacuri și generalizări nedrepte, căci nu există durere mai mare, decât să suferi pe nedrept, sub greutatea suspiciunii. Vătămarea nu duce la iubire și înțelegere, și doar cu însuflețirea ce răsare din iubirea și înțelegerea reciprocă alături cu aliații noștri, vom învinge, dacă va fi nevoie lumea întreagă.

Iau la cunoștință raportul. (Aprobări. Strigăte de: Să trăiască și apleade în dreapta! — Mulți felicită pe orator.)

Revoluția din Rusia.

Desființarea pedepsei cu moarte.

Petersburg 24 Martie. Ministrul de Justiție Kerenski în consiliul de ministri a adus un proiect de lege prin care se desființează pedeapsa cu moarte, și a luat măsuri, ca soldații să poată lua parte la alegerile pentru adunarea constituantă și cu toate mijloacele posibile, ca să asigure întoarcerea în patrie a supușilor ruși emigrați și în exil în străinătate pentru delicta politice.

Țarul la Zarskoje Selo.

Stockholm 24 Martie. Țarul Nicolae a sosit la Zarskoje Selo și condus de o escadră de cavalerie, a plecat la palat în automobilul comandantului pieții din Petersburg, Kornilov. Tot Kornilov s'a prezentat la țarina și i-a comunicat hotărârea guvernului provizor, de a fi păzită, și că încetează de a mai fi în libertate.

Dreptul de vot al femeilor ruse.

Petersburg 24 Martie. Ministrul de externe Miljukov a declarat că și femeile ruse vor avea drept de vot și vor lua parte la alegerile pentru constituanta.

Rușii cer o republică.

Stockholm 24 Martie. Ziarul „Pajak” din Wiborg anunță că conducătorul socialistilor revoluționar Tșeidze a primit un post de ministru fără portofoliu.

Opinia publică generală din Rusia ar fi pentru introducerea republicii.

Eliberarea organizatorului revoluției rusești din 1905.

Geneva 24 Martie. După Ziarul patizian „Temps” a fost eliberat din închisoarea Kresty, organizatorul revoluției ruse din 1905, Krustalew-Nossar, care s'a pus îndată în fruntea mișcării revoluționare contra comitetului executiv al Dumei.

Prosa rusă și revoluția.

Petersburg 24 Martie. Duminecă au început să apară foile rusești, și din scrisul lor se poate vedea cât de turbure e încă politica internă a Rusiei.

Conducătorii acestor ziare simt că nu stau încă pe teren sigur. Chiar ziarul „Rjetz” care și azi încă e condus de noul ministru de externe Miljukov, și care apare ca un fel de organ oficial al guvernului actual, scrie într-un limbaj palid, nimic grăitor. Caracteristică e finuta cunoscută f'oi „Nowoie Wremja” care peste noapte s'a lepădat de tendințele ei reacționare și s'a pus fără rezervă în serviciul noului guvern. În articolul prim, arată că țarul Nicolae suferă acum pedeapsa dreaptă pentru păcatele lui săvârșite dela urcarea lui pe tron, față de popor.

„Russkaja Wolja” scrie că o consecință justă a acestei revoluții — trebuie să fie întronarea republicii, care va aduce nu numai pacea internă ade-vărată, dar și sfârșitul războiului.

Nici Ententa nu-i sigură încă cum se vor desvolte lucrurile în Rusia.

În Camera engleză, ministrul de finanțe, Bonar Law, în numele guvernului, a făcut propunerea să se trimească poporului rus salutarile și urările de bine pentru crearea așezămin-

telor libere. Apoi a spus: Evenimentele în Rusia au urmat cu o repeziciune nemaipomenită și amintesc începuturile revoluției franceze. E încă prea de vreme, să spunem că a trecut orice pericol, dar nu e prea de vreme pentru mama parlamentelor (parlamentul englez) să trimească salutări parlamentului țării aliate și guvernului ei, format cu intenția declarația de a duce războiul până la un sfârșit victorios. Guvernul nou rus are cea mai grea chemare ce a avut-o vreodată un guvern: să gonească pe atăcător din țară, și să creieze acasă libertăți și ordine.

Nu voiesc să judec sau să condamn pe acei cari au luat parte la vechia guvernare a Rusiei, dar fie-mi permis a da expresiune sentimentelor de compasiune față de țară care timp de 3 ani a fost aliatul nostru real, și care din naștere a avut de dus o grea povară, care s'a arătat a fi prea grea pentru dânsul. La urmă și-a exprimat speranța, ca ultimele faze ale războiului, toate țările Ententei vor sta sub conducerea unor astfel de guverne, cari și exprimă reprezentanța popoarelor lor.

Postul prim ministru englez Asquith, a sprijinit propunerea lui Bonar Law spunând, că în curs de câteva zile numai, fără vre-o rezistență autocrația a fost cu totul scoasă din rădăcini din Rusia și noua formă de guvernământ va fi supusă judecății libere a unui popor eliberat.

Ori-care ar fi ultima lui hotărâre, Rusia deja prin faptul acesta, și-a luat un loc alături de marile democrații ale lumii.

Nouii englezii, cari sîntem la leagănul așezămintelor parlamentare, avem chiar datorită să fim cei dintâi cari să ne bucurăm de emanciparea Rusiei. Istoria ne învață clar, că libertatea este apărută de copii ei Putere și răspundere merg mână în mână. Cu cât mai mare e temelia puterii, cu atât mai mult se desvoltă simțul răspunderii.

Americanii recunosc guvernul revoluționar.

Washington 24 Martie. Guvernul american a recunoscut oficial noal guvern rus.

Stürmer mort, sau citește gazete?

Berlin 24 Martie — Despre soartea fostului prim ministru rus, Stürmer, nu se știe încă nimic precis. Ziarele „Newyork Herald” Extrabladet și Times, au două trei svonuri. După o știre Stürmer a fost rupt în bucăți de mulțime, după altă știre Stürmer în momentul arestării a fost lovit de un atac de apoplexie, iar după o a treia versiune, Stürmer se află acum în fortăreața Petru Paul din Petersburg și citește ziare.

Se așteaptă proclamarea republicii.

Stockholm 26 Martie. Reprezentantul local al gazetei „Russkoje Slowo” a primit o telegramă a redacției sale, în care i-se comunică, că Rusia stă în ajunul proclamării republicii.

Descompunerea imperiului rusesc.

Stockholm 26 Martie. Comitetul muncitorilor din Petersburg, care se desvolta din zi în zi într'un guvern lateral, care nu poate fi trecut cu ve-

derea, primește zilnic știri din provincii despre descompunerea fostului imperiu al țarului. Membrii comitetului național al Lejilor cer rechemarea așa numitelor lor legiuni de voluntari. La Kiev și la Poltava s'au format mișcări separatiste ucraine. Guvernatorul Kuropatkin anunță, că Turkmenii nu se asociază la revoluție și vor să organizeze o Azie Centrală independentă.

Antanta își salută scoalele revoluției în Rusia.

Petersburg 26 Martie. Ambasadorii Angliei, Franței și Italiei s'au prezentat în casa statului, unde făceau miniștri un consiliu, salutând guvernul provizoriu în numele guvernelor lor.

Lipsa de știri din Rusia. Fuga țarului.

Stockholm 26 Martie. Iarși nu au sosit de 48 de ore telegrame afară de desmînțirea privitoare la fuga țarului, care nu găsește crezare.

Toate sursele de informațiuni cari stau la dispoziția corespondenților conglăsuiesc în privința refacerii actuale a Rusiei în republică.

Nemulțumirea din Finlanda.

Kopenhaga 26 Martie. Berlingske Tidende” află din Stockholm: În Finlanda domnește nemulțumire generală asupra faptului, că funcțiile de ministru, secretar de stat și de guvernator general nu sunt ocupate de Finlandez. În zilele din urmă s'au ținut în repetate rânduri întruniri în cari s'a cerut administrarea Finlandei de către Finlandezi.

Planurile de război ale Statelor Unite.

Berna 26 Martie. Asupra programului destinat Congresului Statelor Unite vine din nou știrea, că nu s'a luat în considerație o alianță politică cu Antanta. Conform știrilor publicate de gazetele franceze, planul militar al guvernului din Washington conține următoarele puncte: Mobilizarea întregii forțe navale și întrebunțarea de puncte de baza pe coasta franceză și engleză. Deschiderea porturilor și șantierelor americane pentru vapoarele de război ale Antantei. Liferări nelimitate de material de război pentru Antanta. Întrebunțarea tuturor vapoarelor de război și de comerț din porturile americane pentru scopul marinei de război americane. Germania va primi pentru vapoarele ei despăgubiri afară de vapoarele acelea cari vor fi confiscate pentru vapoarele scufundate americane. Afară de aceste puncte mai vor figura următoarele: Mobilizarea marinei comerciale, deschiderea de credite mari comerciale și mobilizarea căilor ferate și a industriei de muniții.

Știri diverse.

Cununie. D-nul Ioan Neșuș anuță căzătorii sa cu D-șoara Elena Șiclovan, ce a avut loc în 21 Febr. v. 1917 în biserica din Arad. Felicitări.

Militari români distinși. Următorii români au fost decorați pentru merite cu crucea de fier pe panglica de vitejie:

Nicolae Gaș, Ștefan Dragomir, Simeon Damian, Dumitru Coroș, Roman Olareșcu, Petru Popa, Ioan Rusu, Ilie Ștefanie Ioan Sabău și Georgehe. Sovrea toți dela Sappeurkomp. 5-7.

Știrile zilei.

ANUNȚ.

Joi în 29 Martie n. 1917 la 9 ore a. m. se vând în curtea dela poliție cu licitație 2 porci.

Avizi Din partea oficiului orășnesc de proviant se aduce la cunoștință că bilete de zahar de orice culoare își pierd valoarea în 29 Martie:

Vanzătorii au să predea toate biletele ce posed până la 29 Martie pentru a se socoti cum urmează:

A până la G în 30 Martie
H „ „ P în 31 Martie
Q „ „ Z în 2 Aprilie

Arendare de grădini.

Biserica Sf. Nicolae dă în arendă mai multe grădini pentru legume și poame.

Licitațiunea se va ținea Duminecă în 26 Martie (8 Aprilie) 1917 la 2 ore p. m. în sala de ședință a Comitetului parochial.

Informațiuni se pot lua dela Epitropul-econom domnul Andreiu Lupan sen.

Brașov, 14/27 Martie 1917.

Comitetul parochial.

Războiul submarinelor înăspriț.

Englezii știu de frică.

Geneva 24 Martie — Un vapor englez și italian cu vin și fructe destinate pentru Anglia, stau mereu în portul Cadiz (Spania) fiindcă marinarii acestor vapoare de teama submarinelor nu cutează să-și continue călătoria.

Paralizarea importului francez de cereale.

Berlin 24 Martie — „Berliner Tageblatt” află că în urma scufundării de vapoare de către submarine, au crescut cumplit în Franța, cheltuețile de transport. Importul de cereale în Franța e cu totul paralizat. Cum nu există siguranța la Paris, dacă vor sosi bucatele comandate în străinătate, se fac mereu noul comenzi, în speranță că în modul acesta tot trebuie să sosească ceva.

Vase scufundate.

Kopenhaga 26 Martie. O barcă de salvare a debarcat ori pe coasta apuseană a Jütlandei, echipajul vaporului olandez „Tres Fratres” de (297 tone) compus din 12 oameni. Vaporul a fost scufundat de un submarin german în ziua de 23 crt. a. m.

Războiul mondial.

SITUAȚIA.

Între Solyomtar și Valea Ciobanului am ocupat o poziție rusească, făcând și 500 de prizonieri. Luptele din Macedonia, cari au durat dela 12—21 curent s'au terminat fără ca Francezii să-și poată menține pozițiile cucerite, așa că situația de pe sectorul acesta este astăzi aceeași ca înainte de începerea luptei, cu singura deosebire, că armatele Francezilor au slăbit foarte tare din cauza pierderilor suferite. Pe frontul francez luptele continuă cu vehemență.

Comunicatul oficial al marelui Cartier Austro-Ungar.

Budapesta 24 Martie; Frontul răsăritean: La grupa armată Mackensen nu e nici o noutate.

Linia de luptă a Arhiducelui Iosif: Ieri pe ambele laturi din Valea Cioban trupele noastre au fost în luptă aprigă cu dușmanul. Spre nord dela Valea aceasta pe o lățime de 2km. și pe o întindere în spre dușman de o jumătate de kilometru, am ocupat cu asalt șanțurile dușmanului aflătoare pe ținutul dela Solyomtar. Atacul dat de Ruși spre sud de aici spre a-și reocupa pozițiile de pe înălțimea dela Magyaros a eșuat în focul nostru iute și precis. — Dușmanul a căutat să se mântuiască în trașeele de dinapoi. Numărul prizonierilor aduși la noi e de 500 pierderile noastre relativ sunt foarte mici.

Spre sud ost dela Dorna Vatra detașamentele noastre de explorare, au înaintat până la a 4 linie de tranșee dușmane.

Linia de luptă a principeului bavarez Leopold: Nu avem nimic de anunțat. Frontul italian și sud-ostic: Nu s'a întâmplat nici un eveniment mai esențial.

Budapesta 26 Martie: Frontul răsăritean: Spre nord dela Valea Cioban a eșuat atacul rusesc. — Dealtcum nu s'a întâmplat nici un eveniment mai important.

Frontul italian și sud-ostic: Nu au obvenit evenimente mai esențiale.

Höfer
s. șeful statului major

Comunicatul oficial al marelui Cartier german.

Berlin 24 Martie Frontul apusean: Pe ambele laturi ale lui Somme și Oise zilnic decurg lupte între ariergarda noastră și avantposturile dușmanului. Dușmanul în urma pierderilor avute în ciocnirile din urmă spumegând face în ori ce loc presiune și încercări de înaintare. Libertatea mișcării dușmanului o împiedecă în măsură foarte mare dispozițiile luate de noi. Spre apus dela La Feret Francezii ne-au atacat pozițiile noastre, tot asemenea ne-au atacat și în Valea Aillet, la Neuville și la Margival. Pretutindeni i-am respins.

În Champagne le-a succedat detașamentelor noastre de explorare să aducă din liniile franceze numărăți prizonieri.

Frontul răsăritean. La Smorgon, la Baranovici și la Stochod am alungat câteva detașamente rusești cari după pregătire artileristică, au căutat să ne atace cu scopul de a înainta.

Spre sud-ost dela Dünaburg am împușcat o mașină de sburat, iar dealungul lacului Drusvyati am deborât un balon legat dușman.

Linia de luptă a Grunei armate a Arhiducelui Iosif: Focul plin de efect al artileriei și ale aruncătoarelor de bombe ale noastre au condus atacul trupelor noastre spre sud dela vala Trotului între Solyomtar și valea Cioban. Pozițiile rusești le-am ocupat și tot deodată am prins 500 de Ruși. Scurt timp după aceasta am făcut să eșueze atacul dat de Ruși în regiunea din spre nord de Magyaros.

La Grupa armată a Comandantului Mackensen, nu s'a întâmplat nici un eveniment de vre-o însemnătate mai mare.

Frontul de luptă Macedonean: Situația este neschimbată. Luptele ce se începuseră între lacul Ochrida și Presba precum și cele dela Monastir, deocamdată după cum se vede s'ar fi terminat. — Începând din 12 și până la 21 Martie, zi de zi s'au repeșit atacurile franceze, la cari au luat parte părți considerabile din grupele 76, 156 și 57 precum și mai multe regimente din colonii.

Succesele pe cari am comunicat, că le-a avut dușmanii în zilele din 15 și 18 Martie în zilele din 20 și 21, le-am egalat. — Înălțimile cari predomină regiunea de dealuri situate spre apus și miază-noapte dela șesul Monastirului, car înălțimi în timpul din urmă era țința atacurilor dușmane mai ales franceze, au rămas în întregime în posesiunea noastră. — Trupele aliate stăruitoare în rezistență, în foc greu și în asalturi energice au copleșit pe de o plin chemării lor. — Conlucrarea perfectă a infanteriei, a artileriei precum și serviciului de ajutorare sub conducerea corectă și sigură a fost de model, ceea ce a pricinuit dușmanului mari pierderi, cărei împrejurări avem să mulțumim și liniștea de care ne bucurăm în prezent.

Trupele noastre privesc și stau cu cea mai deplină încredere în fața luptelor viitoare.

Berlin 26 Martie: Frontul apusean: Dela canalul Labasse și până la țărmul sudic al lui Scarpe ieri a fost foarte violentă lupta de artilerie. Spre sud-vest dela St. Julutin pe toată regiunea deluroasă, au înaintat în contra puterilor franceze cari voiau să presiuneze asupra noastră, până peste Somme și canalul Crezat în care urmărire francezii au suferit pierderi grozave. Am adus 100 de prizonieri, mai multe mitraliere și un tun.

Spre ost dela Aillet și pe linia Leuville — Neuville, dușmanul după o pregătire prin un foc tare de artilerie a atacat cu forțe considerabile compuse din mai multe grupe armate detașamentele noastre înaintate, cari însă în trei rânduri succize au respins pe dușmanul atacător, cauzându-i pierderi foarte mari.

La Crauelle spre nord dela Aisne, presiunea de înaintare a franceșilor a eșuat.

În 24 Martie o escadră aeriană a atacat Dün Kirchen. Am observat mai multe incendii. Dușmanul a pierdut în luptele aeriene de ieri 11 aeroplane.

Frontul răsăritean și macedonean: Au fost operații mai mici de artilerie și cu tendințele de înaintare, situația a rămas neschimbată însă. Aviatorii noștri au bombardat precis și bine taberile de trupe dușmane așezate lângă Suevco spre sud-ost dela lacul Doiran.

Ludendorff
șeful statului major

Ultima oră.

Revoluția trebuie să ia forme tot mai radicale.

Kopenhaga 26 Martie. Știrea lansată din Petersburg că în curând va fi înlăturată lipsa de alimente nu găsește crezământ. Aci se crede că proviziile de până acum au putut fi provocate numai din cauza, că ele au fost reținute în mod artificial de guvernul anterior și împărțite acum de noul guvern în capitale. Provizile sunt pe împrăvite, circulația pe căile de comunicație nu se înabută așa, că revoluția va trebui să ia forme tot mai radicale.